

PROMEMORIA

Till: Sara Elmeffjård (Ängelholms kommun)

Från: Advokaten Pontus Gunnarsson och biträdande juristen Danijel Randau,
MAQS Advokatbyrå

Datum: 2021-08-09

Angående: Biotopskydd

1 BAKGRUND

- 1.1 Ängelholms kommun har inlett arbete med att reglera markanvändningen på fastigheten Ängelholm 5:16 m.fl. i detaljplan. Samråd har hållits, varvid Länsstyrelsen Skåne har yttrat sig rörande bl.a. biotopskydd i fråga om två diken.
- 1.2 Fråga har uppkommit om diken utgör biotopskyddsområde och huruvida dispens från förbudet mot att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön krävs.
- 1.3 Inför upprättande av förevarande PM har följande tillsända handlingar genomgåts.
- i. Handling 1 – Länsstyrelsen Skånes yttrande över samråd om fastigheten Ängelholm 5:16 m.fl.
 - ii. Handling 2 – Flygfoto över planområdet med de två aktuella diken markerade.
 - iii. Handling 3 – E-post om förutsättningar för detaljplanen m.m.
- 1.4 Utdrag ur fastighetsregistret (fastigheten Ängelholm 5:16) har också inhämtats.

2 BIOTOPSKYDD SOMRÅDE I DETALJPLAN

- 2.1 Det åligger en kommun att inom planprocessen utreda påverkan på naturmiljön och om naturmiljön kan integreras i det kommande planområdet. Det finns inte hinder mot att anta en detaljplan som berör ett biotopskyddsområde. För att genomföra planen kan emellertid krävas dispens från bestämmelserna om biotopskydd. Planprocessen och en

eventuell dispensansökan kan med fördel samordnas för att undvika problem vid genomförandet av planen.

3 BIOTOPSKYDD

- 3.1 Små områden som utgör livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda kan förklaras som biotopskyddsområden.¹ Inom ett sådant skyddsområde får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Dispens från det generella biotopskyddet får ges om det finns särskilda skäl.²

4 JORDBRUKSMARK OCH GENERELLT SKYDDADE BIOTOPSKYDDSSOMRÅDEN

- 4.1 De biotoper som är generellt skyddade – alléer undantagna – ska vara belägna i eller i anslutning till jordbruksmark.³ Med jordbruksmark avses mark som används som åkermark, äng naturbetesmark eller kultiverad betesmark oberoende av om fastigheten är taxerad som jordbruksenhet eller inte.⁴
- 4.2 Till de generellt skyddade biotoperna hör småvatten och våtmark i jordbruksmark.⁵ Dessa småvatten omfattar bl.a. öppna diken. Öppna diken är ofta linjära och omfattas normalt sett av bestämmelserna om biotopskydd även när de är belägna i gränsen mellan jordbruksmark och annat markslag. När den ena sidan av linjära biotoper, såsom diken, gränsar till jordbruksmark omfattas biotopen av bestämmelserna om biotopskydd.⁶
- 4.3 Om en del av en linjär biotop, såsom ett dike, är belägen i jordbruksmark, men korsar gränsen till annat markslag och fortsätter att löpa genom t.ex. skogsmark, gäller inte bestämmelserna om biotopskydd för den del av biotopen som är belägen inom skogsmark.⁷
- 4.4 Om en källa eller ett småvatten som inte är linjärt är delvis beläget i jordbruksmark, och delvis sträcker sig in i annat markslag omfattas den del av småvattnet som är beläget i

¹ Se 7 kap. 11 § 1 st. miljöbalken (MB).

² Se 7 kap. 11 § 2 st. MB.

³ Se 5 § Förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (FOM).

⁴ Se Naturvårdsverkets handbok 2012:1, s. 41 f.

⁵ Se bilaga 1 till FOM.

⁶ Se Naturvårdsverkets handbok 2012:1, s. 42.

⁷ Ibid.

jordbruksmark av biotopskyddsbestämmelserna. För den del av småvattnet som inte är beläget i jordbruksmark gäller inte biotopskyddsbestämmelserna.⁸

- 4.5 En verksamhetsutövare som planerar att vidta en åtgärd i den del av småvattnet som inte är beläget i jordbruksmark behöver dock bedöma om åtgärden kan skada naturmiljön i den del av småvattnet som är skyddat som biotopskyddsområde.⁹

5 UNDANTAG FRÅN BESTÄMMELSERNA OM BIOTOPSKYDD

- 5.1 Biotopskyddet gäller inte i omedelbar anslutning till bebyggelse som var uppförd innan biotopskyddet infördes.¹⁰ Innebörden av detta är att åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till pågående verksamhet i anslutning till en befintlig byggnad eller för byggnadens funktion eller för att förhindra skada får vidtas.

- 5.2 När ett biotopskyddsområde omfattas av en detaljplan antagen innan biotopskyddsområdet beslutades¹¹ får verksamheter bedrivas och åtgärder vidtas om de behövs för genomförandet av detaljplanen. Under sådana omständigheter behöver således inte dispens från biotopskyddet sökas.¹² Om en detaljplan ersätts med en ny detaljplan, så återinträder biotopskyddet.

6 DETALJPLAN 1947

- 6.1 Dikena är enligt uppgift från kommunen belägna på mark som i detaljplan från 1947 är planlagd som park/plantering.
- 6.2 Gräsytan som finns i anslutning till dikena har enligt uppgift från kommunen i ca 20 år och fram till 2017 använts som driving range. Efter 2017 har gräsytan använts som allmän platsmark och klippts.

7 FASTIGHETEN ÄNGELHOLM 5:16

- 7.1 Av utdrag ur fastighetsregistret framgår taxeringsuppgifter för den aktuella fastigheten; taxeringsenhet lantbruksenhet, obebyggd (110).

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

¹⁰ Se 8 § FOM. Det generella biotopskyddet infördes den 1 januari 1994.

¹¹ Det generella biotopskyddet infördes den 1 januari 1994.

¹² Se 8 a § FOM.

- 7.2 Det totala taxeringsvärdet om 47 877 000 kr omfattar dels tomtmark till ett taxerat värde om 47 610 000 kr och dels betesmark till ett taxerat värde om 267 000 kr. Av dessa finns enbart uppgift om storleken på betesmark, som uppgår till 5 ha.

8 ANALYS

- 8.1 Det kan först konstateras att fastigheten Ängelholm 5:16 som bl.a. omfattar områdena där de nu aktuella dikena är belägna vid tidpunkten för planarbetet är taxerad som en lantbruksenhet.
- 8.2 Lantbruksenhet är ett samlingsnamn för jord- och skogsbruksfastigheter. En jord- eller skogsbruksfastighet (lantbruksenhet) kan bestå av åkermark, betesmark, slätteräng, skogsmark, skogsimpediment och övrig mark.
- 8.3 Det förhållandet att fastigheten är taxerad som en lantbruksenhet och enligt uppgifter ur taxeringen till viss del utgörs av betesmark medför att dikena kan vara belägna i eller i anslutning till jordbruksmark.
- 8.4 De nu aktuella dikena får utifrån det erhållna flygfotot anses vara linjära och belägna i gränsen mellan två olika markslag. Därvid uppkommer frågan om gräsytan mellan friidrottsanläggningen och koloniområdet är att betrakta som jordbruksmark.
- 8.5 Detaljplanen från 1947 är genomförd – förhållandet att planen är genomförd och att den ska ersättas med en ny plan innebär att undantaget från bestämmelserna om biotopskydd i 8 a § FOM inte kan aktualiseras – och reglerar bl.a. ett område som omfattar gräsytan mellan friidrottsanläggningen och koloniområdet och nu aktuella diken. Det området är planlagt som park/plantering (allmän platsmark). Det finns ingen uppgift om att marken har brukats inom jordbruket. Såvitt framkommit har området inte i närtid använts som vare sig åkermark, betesmark eller slätteräng och följaktligen inte som jordbruksmark. Avsikt att i framtiden använda marken inom jordbruket har inte heller framkommit, tvärtom har kommunen i sin översiktsplan pekat ut området för att möjliggöra bebyggelse av bostäder. Området har i närtid först använts för golfändamål och sedan som park.
- 8.6 Genom att återgå till att använda gräsytan som park har en återgång till planenligt brukande skett. Det medför att gräsytan inte kan anses utgöra jordbruksmark. Detta ger vid handen att dikena inte kan anses gränsa till jordbruksmark och till följd av det omfattas inte dikena av bestämmelserna om biotopskydd.
- 8.7 Sammantaget kan marken som idag planenligt används som park inte anses utgöra jordbruksmark och därmed gäller inte bestämmelserna om biotopskydd för diken som är belägna i anslutning till parken.